

ב"ה, כ"א בחשוון תשע"ז

22 בנובמבר 2016

תיק 76066

פסק דין

בעניין שבין

התובע

לבין

הנתבע

א. רקע ועובדות מוסכמות

מר א', להלן 'בעל החברה', מתגורר בארצות הברית, ולו היתה חברה (להלן: 'החברה'). החברה עסקה בהעברת חבילות, בעיקר ספרים מישראל לארצות הברית.

מר ר' ששמע על החברה פנה לנתבע, והציע לו לעבוד בחברה. העבודה כללה תיאום משלוחים עם חנויות ספרים מהארץ, ריכוז של המשלוחים לצורך העברתם לשדה התעופה, ולדאוג להעברת המשלוחים לשדה התעופה.

הנתבע הסכים לעבוד בחברה כמי שאוסף חבילות בירושלים ודואג להעברתם לנתב"ג, וסיכם עם בעל החברה על תנאים כדלהלן: 5000 ₪ שכר חודשי, על הובלת חבילות מירושלים לנתב"ג (בין אם זה התובע או מישהו אחר), יועבר לנתבע 450 ₪ על כל נסיעה ('ירידה') לשדה התעופה. הנתבע היה מעביר סכומים אלה במלואם למי שביצע העברות אלה. במסגרת העבודה היו גם נסיעות מבני ברק לירושלים, שגם עבורן שילם בעל החברה לנתבע סכומי כסף שונים.

התובע עוסק בהובלות, ולו עסק מוכר. התובע והנתבע הכירו בשיעור שבאותו הזמן היו לומדים בו יחד, והם נדברו ביניהם שכיון שלתובע יש רכב גדול הרי שיהיה נוח שהוא יבצע את הובלות הספרים לשדה התעופה, תמורת תשלום של 450 ₪ עבור כל הובלה. מוסכם שהתובע ידע כי העבודה הוזמנה לצורכי ובכספי החברה.

ההסדר הזה התבצע במשך מספר חודשים: התובע הגיש דרישות תשלום לנתבע. הנתבע העביר אותן לבעל החברה, וכשהועבר כסף לנתבע, חלקו של התובע הועבר אליו.

לאחר זמן, הגיש התובע לנתבע פירוט נסיעות על סך 3,500 ₪. אמנם הוא לא קיבל תשלום. לאחר זמן מה הנתבע הודיע לתובע שהחברה פשטה את הרגל, ולכן בעל החברה לא העביר את הכסף

שאמור היה להעביר. הנתבע סיפר לתובע שבעל החברה חייב גם לו סכום של 7,000 ₪, וגם לאחיו הוא חייב סכום של 1,800 ₪.

הנתבע הציע לתובע לשלוח מייל לבעל החברה ולדרוש את שכרו, והתובע עשה כך. אך בעל החברה התכחש למחויבותו, וכתב שאם יש מחויבות כלפי התובע, היא של הנתבע.

בשלב מאוחר יותר העביר בעל החברה \$1000 לנתבע, עבור חובותיו כלפיו, הנתבע לקח את כל הכסף עבור עצמו.

ב. טענות התובע ותביעותיו

התובע טוען שהוא נחשב לעובד של הנתבע: הנתבע הוא זה שפנה אליו, הוא זה שהעסיק אותו, וכל משך זמן עבודתו הוא מילא אחר הוראות הנתבע. אין לו עסק עם החברה או בעל החברה, ועליו לקבל את החוב בסך 3,500 ₪ מהנתבע בלבד. להוכחת הסכום, הנתבע הגיש לבית הדין כרטסת ובה פירוט של העבודות.

בנוסף הוא תובע מהנתבע את אגרת בית הדין, ותשלום על עגמת נפש על כך שהנתבע לא הגיע לדיונים שהוזמן אליהם על ידי בית דין אחר.

ג. תגובת הנתבע

הנתבע לא הכחיש שיתכן שבעל החברה חייב לתובע 3,500 ₪, אך הוא מעולם לא הזדהה כמעסיק ישיר של התובע. לאורך כל הדרך ידע התובע על קיומה של החברה. יתר על כן, לדבריו, הוא הציע לתובע בעבר לתבוע את בעל החברה יחד באופן ישיר.

את ה- \$1000 שקיבל לבסוף מבעל החברה הוא לקח לעצמו מכיון שבעל החברה העבירם אליו. וכן הוא ראה את עצמו קודם לגביית החוב, בגלל שזו היתה עבודתו העיקרית באותה תקופה.

לגבי הוצאות הגשת התביעה בבית דין אחר, הוא טוען שמעולם הוא לא אמר שיגיע לבית דין שאליו הוזמן, ומראש אמר לתובע שהוא רוצה ללכת לבית דין אחר, ואכן הוא הגיע לבית הדין 'ארץ חמדה גזית'.

לסיכום, אין עליו כל חיוב לשלם.

ד. נושאים לדיון

1. הגדרת 'שכר עליו' ו'שכר על בעל הבית'.
2. הדין במקרה שהוגדר בפירוש מי משלם השכר.
3. הגדרת משלם השכר במקרה דנן.

4. הדין במקרה שלא הוגדר בפירוש מי משלם השכר.
5. בעל חוב שתפס כסף עבור עצמו, למרות שיש בעלי חובות אחרים.
6. חיוב לצאת ידי שמים

ה. דיון

1. הגדרת 'שכר עלי' ו'שכר על בעל הבית'

במקרה שלפנינו, מחד, היה ברור לשני הצדדים כבר בתחילת ההתקשרות ביניהם, כי את התועלת הישירה מהעבודה לא מפיק הנתבע עבור עצמו אלא עבור החברה ובעליה. מאידך, ההתקשרות כולה היתה מול הנתבע ולא מול בעל החברה. לתובע לא היה כל קשר עם בעל החברה למעט פעם אחת שבה השנים נפגשו, והמייל שנשלח לאחר שנפסקו קשרי העבודה.

למעשה הדיון הוא האם השוכר - הנתבע, שכר את הפועל - התובע, עבור עצמו או עבור בעל החברה. אילו היה מדובר בשירות חד פעמי, כמו שירותי מוניות שעליהם משלמים בדרך כלל מייד, או שירותים אחרים שעליהם בדרך כלל משלמים במקום, הרי שהדין הפשוט הוא שהשוכר היה חייב לשלם לפועל באופן אישי מבלי כל קשר לחברה, אפילו אם נותן השירות היה מסכים לדחיית התשלום. אך, במקרה דידן מדובר בשירותי הובלות שניתנו באופן רב-פעמי, כשהיה ברור לנותן השירות שהעבודה היא עבור חברה, ולא עבור הנתבע. מצד שני הנתבע הוא זה שטיפל בשכרו, והוא זה ששכר אותו בפועל.

מקרה זה הוא מקרה קלאסי שבו נידונה השאלה האם 'שכר עלי', או 'שכר על בעל הבית', כלומר, האם השוכר לוקח אחריות אישית על תשלום השכר, או שהאחריות הבלעדית על תשלום השכר היא של בעל הבית, ובמקרה דידן - בעל החברה.

הדינים במקרים אלו עשויים להשתנות לפי אופי העבודה וההעסקה, ואין זהות בין מקרה אחד למשנהו. אף על פי כן, נראה את העקרונות המופיעים בהלכה בעניינים דומים.

2. הדין במקרה שהוגדר בפירוש מי משלם השכר

נושא זה שבו השוכר אינו הנהנה הישיר מהפעולה, נידון בכמה הקשרים במסכת בבא מציעא: לגבי חיוב שכר פועלים (ב"מ עו ע"א), לגבי איסור 'לא תלין' (ב"מ קיא ע"א), ולגבי השאלה ממה ניתן לשלם לפועל את שכרו (ב"מ קיח ע"א). הגמרא מציינת בשלושת המקומות את הברייתא:

תניא: השוכר את הפועל לעשות בשלו והראהו בשל חבירו - נותן לו שכרו משלם, וחוזר ונוטל מבעל הבית מה שהנהגה אותו.

כלומר, מעסיק שאמר לפועל שהוא עובד בעבודה שהתועלת ממנה היא עבור עצמו, ולמעשה הראה לו עבודה אחרת בה התועלת מהעבודה היא של צד שלישי, הרי שהמעסיק חייב לשלם לפועל את כל

שכרו, למרות שהתועלת מהעבודה היא לאדם שלישי. לאחר מכן המעסיק יכול לגבות את השכר מהאדם השלישי.

בגמרא בדף ע"ו נידון מקרה בו ברור לשני הצדדים שהמעסיק הישיר אינו הנהנה מעבודת הפועל. במקרה זה אם המעסיק אמר לפועל 'שכרך עלי', אזי צריך המעסיק לשלם לפועל, ואם אמר לפועל: 'שכרך על בעל הבית', אזי שכרו מוטל על הנהנה מהעבודה, ולא על המעסיק שמסר את העבודה לפועל.

3. הגדרת משלם השכר במקרה דנן

לטענת התובע יש לפרש את דברי הנתבע כישכרך עלי. אולם, בית הדין סובר שהוא אינו יכול להכריע באופן חד משמעי במחלוקת העובדתית האם היו אמירות שמשמעותן 'שכרך עלי'.

יחד עם זאת, יש כמה אינדיקציות לכך שהצדדים ראו את בעל החברה ככזה שאמור לשלם:

1. התובע סיפר בבית הדין שכבר בתחילת ההתקשרות היה ידוע לו שהנהנית מהעבודה היא החברה, והוסיף גם (פרוטוקול עמוד 11):

תובע - לגבי הטענה שעבדנו כקבוצה.

אני מבין שהנתבע עבד אצל א', אני אף פעם לא קיבלתי ממנו כסף, את א' הכרתי כאדם לא ישר והגון, אבל אחרי שהוא שילם לי כסף זה היה בסדר.

כלומר, מדברים אלו משתמע כי התובע הבין שמשלם הכסף הוא בעל החברה, ולא הנתבע, והוא אף חשש לעבוד מסיבה זו.

2. התובע ידע והסכים (לא ברור אם לכתחילה או בדיעבד) לנוהל תשלום קבוע, שבו הנתבע משלם לו רק אחרי שהוא מקבל כסף מבעל החברה ואף ממיר אותו מדולרים לשקלים (פרוטוקול, עמ' 12). יתכן שבהתחלה חשב שהנתבע ישלם לו מכספו, והתאכזב לדעת שלא יעשה כן. אפשר לטעון שהתנהלות זו לא היתה כדין, אם נקבע שדברי הנתבע התפרשו כישכרך עלי. אולם, במקרה שלנו, השכר על התקופה הראשונה כבר שולם במלואו והשכר השנוי במחלוקת הוא שכר סוף תקופת ההעסקה. בשלב הזה, ידע התובע שהנתבע לא משלם מכיסו, ומכיוון שלא היה הסכם העסקה לטווח ארוך, אלא ההעסקה התחדשה בכל הזמנה, ההבנה הקובעת לענייננו היא זו ששררה בסוף תקופת ההעסקה.

השתמע מטענות התובע שהסכמתו לחכות להעברת הכסף על ידי בעל החברה מחו"ל, היתה וויתור לנתבע על התשלום באותם הימים, אבל יתכן שסבר שמדינא היה צריך לשלם לו מיד. כעת כאשר השאלה היא האם התובע יקבל את כספו ולא רק מתי, הוא דורש את זכויותיו כדין.

אולם, עדיין מסתבר יותר כדברינו הראשונים, שזאת אינדיקציה טובה שהמצב היה של 'שכרך על בעה"ב'.

3. מכתב לבעל החברה – במכתבו של התובע אל בעל החברה, הוא כתב: "אז אתה מכיר אותי, ראיתי אותי פעם לוקח אפילו רכב שלם לשדה התעופה, העבודה הייתה בשבילך, לא בשביל חיים להזכירך" במכתב זה התובע נקט בעמדה של "שכרי על בעה"ב", שבניד"ד יגרום לכך שלא יהיה זכאי לתשלום מהנתבע. מאידך, אפשר להצביע על כך שבעל החברה אמר בתוקף שאין לו שום מחוייבות כלפי התובע, ועניין התשלום צריך להיות נידון בין התובע לנתבע, וכפי שטוען עכשיו התובע בבית דין.

לאמיתו של דבר, אין לייחס חשיבות רבה לתכתובת זו - לא למכתב התובע ולא לתגובת בעל החברה. מתקבל על הדעת הסבר התובע, שהנתבע ביקש מהתובע שיפתור את הבעיה מול בעל החברה על ידי הפעלת לחץ עליו. וכן, מסתבר שלבעל החברה היה אינטרס לדחות את תביעת התובע בקש, ולכן אין לסמוך על דבריו. אולם, מההוה-אמינא של התובע והנתבע שהמכתב יועיל, ומהעובדה שהתובע לא התבייש לומר דברים אלה לבעל החברה, רואים לכאורה שלפחות התקבל על הדעת לכולם שהחיוב כלפי התובע היה של בעל החברה ולא של הנתבע. יתכן באמת שהצדדים הבינו שהמצב היה לא מוגדר.

מאידך, מדברי הנתבע עצמו משתמע שמבחינת בעל החברה הוא היה אחראי על כל ענייני החברה כולל הנסיעות לנתב"ג, אלא שבשלב כלשהו הוא ביקש מהתובע שיחליף אותו בנסיעות (פרוטוקול הדיון עמוד 8):

היינו צריכים אותו (את התובע) כי האוטו שלי היה מדי קטן בשביל לקחת את הסחורה, ולהיפך, לפני שהוא למעשה הסתכסך איתי אז רצינו לתבוע את א' יחד.

ועל כן היה ניתן להסתכל על התובע כקבלן משנה של הנתבע. כלומר: התובע נתבקש לבצע עבודה, ושכר קבלן משנה שיבצע עבורו את עבודתו. במידה וזה היה אופי ההתקשרות, הרי שעל הנתבע לשלם לתובע את שכרו כדין 'שכרך עלי', אף שהתובע ידע שהתועלת מהעבודה היא לבעל החברה ולא לנתבע, כמו כל חברת כוח אדם, או קבלן המעסיק קבלן משנה. למרות זאת, הגיוני יותר ממכלול הדברים שנאמרו בבית הדין:

שהחוב לשלם לתובע היה באופן של 'שכרו על בעה"ב', דהיינו אחריותו של החברה, ולא של הנתבע.

יחד עם זאת, דומה שהתמונה העובדתית אינה ברורה לגמרי, ויש לעיין בדברי הפוסקים במקרה בו השוכר שכר 'סתם', ולא סוכם מראש אם 'שכרך עלי' או 'שכרך על בעל הבית'.

4. הדין במקרה שלא הוגדר בפירוש מי משלם השכר

מה הדין במקרה המוגדר כ'השוכר את הפועל לעשות בשל חבירו', והדבר היה ידוע לשני הצדדים שצד שלישי הוא הנהנה מהעבודה, אך לא סוכם מראש מי יחשב כמשלם השכר?

ניתן ללמוד על הדין במקרה זה מהסוגיות הבאות.

בגמרא בבבא מציעא קיח, נפסק כי אדם שמעסיק פועל לא יכול לומר לו בסיום העבודה שיטול את מה שיצר תמורת שכרו, ועליו לשלם לו במזומן. אולם במקרה שבו אדם לא נחשב מעסיקו של הפועל הוא יכול לתת לו את מה שעשה במקום לשלם את שכרו. לכן שאלה זו משליכה באופן ישיר על השאלה איך להסתכל על פועל שנשכר 'סתם' לעבוד בנכסי אדם שלישי, ולא נאמר לו 'שכרך עלי' או 'שכרך על בעל הבית'. הבית יוסף (חושן משפט סימך שלו) כותב שיש במקרה זה מחלוקת ראשונים:

ואומר ר"י: ... דהא פשיטא דאם שכרו לעשות בשל חברו דשומעין לו עכ"ל ונתבארו דברי רבינו {הטור}. ואין בדברי הר"י (עב:) והרמב"ם (שכירות פ"ט ה"י) והרא"ש (סי' ו) ז"ל הכרע לדברים אלו...

ומדברי רש"י (קיה. ד"ה בשל הפקר) משמע שחולק על זה שכתב דכי לא אמר ליה שכרך על בעל הבית שכרו עליו.

כלומר, לדעת הבית יוסף ישנה מחלוקת בעניין זה בין ר"י לבין רש"י: לדעת ר"י כשמעסיק שוכר פועל לעבוד אצל חברו 'סתם', שכרו על חברו, ולכן המעסיק יכול לומר לו שיקח את מה שעשה בשביל שכרו, ואילו לדעת רש"י הוא מחוייב בשכר גם אם שכר את חברו סתם. ההלכה לדברי הבית יוסף כפי שפסק הטור היא כשיטת ר"י. וכך פסק גם בשולחן ערוך (סימן שלו, סעיף א):

אבל אם שכרו לעשות בשל חברו סתם, יכול לומר: טול מה שעשית בשכרך. ואם אמר ליה: שכרך עלי, אינו יכול לומר לו כן.

וכן בפירוש הסמ"ע שם (ס"ק ד):

אבל אם שכרו לעשות בשל חברו סתם כו'. פירוש, שאמר לו עשה מלאכה בשדה זו והפועל ידע שהיא של חברו, ואף על פי שלא אמר לו בפירוש 'עשה בשדה של (חבירו) [חבירי]', כיון שלא אמר לו 'שכרך עלי' וג"כ ידע שהיא של חברו - אין שכרו מוטל על השוכר.

לדעת הב"ח (שם, א) דברי הבית יוסף בהסבר רש"י הם 'כשגגה היוצאת מלפני השליט', ואין כלל מחלוקת בין רש"י לר"י, וגם דעת רש"י היא כדעת ר"י שאם שכר פועל לעבוד בשל חברו ב'סתם' הדין הוא שהפועל לא נחשב לשכירו של האדם איתו סיכם על העבודה, ואותו אדם יכול לתת לפועל את יצירתו תמורת שכר עבודתו.

באותה גישה המשיך הטור גם בהלכות בל תלין (חושן משפט סימן שלט) כשהשאלה האם המעסיק עובר על איסור 'בל תלין', ומיהו השוכר לעניין זה, וכך כתב:

וכתב הרמ"ה: 'דוקא ששכרו לעשות בשלו והראהו בשל חברו, בההוא קאמר שאם לא אמר להם על מי חיוב שכרם שהוא חייב, אבל שכרם לעשות בשדה סתם כך וכך ולא פירש על מי שכרם, אינו חייב בשכרם'. והיה אומר אדוני אבי הרא"ש ז"ל שכן הוא כדבריו, אם הפועל יודע שאינו שלו, אבל אם אינו יודע של מי הוא חייב בשכרם.

וכן פסק רמ"א (סימן שלט, סעיף ז):

ואם לא אמר: שכרכם על בעל הבית, אפילו לא אמר להם שכרכם עלי, אלא שכרם סתם, הוא חייב בשכרם, לפיכך הוא עובר משום בל תלין (ויקרא יט, יג). הגה: מיהו אם הפועלים יודעים שאין המלאכה שלן, אין השליח עובר בסתם (טור ס"ז בשם הרא"ש שהיה האומר כן לדעת הרמ"ה).

כלומר, לדעת טור בשם הרא"ש ורמ"א, במקרה שבו הפועל יודע שהשדה אינו של המעסיק שהזמין את העבודה, הרי שכאשר המעסיק שוכר אותו בסתמא מבלי להגדיר על מי מוטלת האחריות לשלם את שכרו, החייב בשכר הוא הנהנה.

מפסיקות אלו עולה בבירור שבמקרה שבו ידוע לשוכר ולפועל שהנהנה מהפעולה הוא אדם שלישי, הרי אף אם לא סוכם ביניהם על משלם שכר, הפסיקה המקובלת היא שבאופן טבעי משלם השכר הוא הנהנה מהפעולה.

מסקנה: ככל שלא הובהר מראש על מי היה מוטל לשלם לתובע את שכרו, ברירת המחדל היא שההתקשרות לגבי ההובלות היתה בין התובע לבין החברה, ולא בין התובע לבין הנתבע, למרות שהנתבע הוא זה ששכר אותו בפועל. לכן, הנתבע אינו חייב אישית בשכרו של התובע.

5. בעל חוב שתפס כסף עבור עצמו, למרות שיש בעלי חובות אחרים

האם כאשר הנתבע תפס את ה-\$1000 שקיבל מבעל החברה, כדין עשה, או שהיה עליו לחלק את הסכום הזה בין כל הנושים?

נפסק בשולחן ערוך (חושן משפט סימן קד, סעיף ג):

במטלטלין, וכן עבדים, אין בהם דין קדימה לענין שאם קדם המאוחר וגבה אין מוציאין מידו. ולא עוד אלא שאם עמד הראשון ותפס, הב"ח המאוחר שקדם וגבה מוציא אותם בב"ד מידו.

כלומר, כל דיני קדימות של בעלי חוב מוקדמים ומאוחרים לא שייכים בגביית מטלטלין או כסף, וכל דיני הקדימות שייכים בשעבוד של קרקעות בלבד.

נמצא אם כן שלאחר שתפס הנתבע את הסכום, אין בית דין נוקקים להוציא מידו.

מסקנה: לאחר שבעל חוב מסוים תפס כסף, אין להוציא מידו את הכסף שגבה, גם אם ישנם בעלי חובות נוספים או אפילו מוקדמים.

6. חיוב לצאת ידי שמים

למרות האמור לעיל, בית הדין רואה לנכון לחייב את הנתבע להעביר סכום מסויים לתובע. אף שאין חיוב ממוני מצד עיקר הדין, בית הדין סבור שראוי שהנתבע יעביר לתובע חלק מהסכום האחרון שהוא קיבל מבעל החברה. וזאת ממספר סיבות:

א. הנתבע הביע את רצונו במהלך הדיון לעשות את החלוקה הנכונה בתשלום שקיבל מבעל החברה, ובדרך של לכתחילה.

ב. נאמר במשנה בבבא מציעא (לג, א) שאבידת האדם עצמו קודמת לכל אבידת אדם אחר, אך בכל זאת כתבה הגמרא (שם):

מנא הני מילי? - אמר רב יהודה אמר רב: אמר קרא אפס כי לא יהיה בך אביון - שלך קודם לשל כל אדם. ואמר רב יהודה אמר רב: **כל המקיים בעצמו כך - סוף בא לידי כך**.

כלומר, אדם הדואג רק לעצמו ומתחמק מחובתו לדאוג לאחרים, הרי אין זה ראוי, ואף חס ושלום סוף 'בא לידי כך', כלומר, הוא עלול להגיע לידי עניות.

ג. חלק מתפקידו של הנתבע היה לדאוג ולהעביר את הכספים מבעל החברה לתובע, ולשמש כנציג בעל החברה מול התובע. התובע נתן בנתבע אמון 'ואליו הוא נושא את נפשו', ומן הראוי היה שאף לאחר שהגיע הכסף לידו הנתבע היה רואה את עצמו כנאמן החברה לפריעת החובות האחרים.

בהלכה נקבע הסדר הראוי לחלוקת כספי החייב במקרה שבו קיימים כמה נושים, ולחייב אין די לשלם לכולם. וכך נפסק בשולחן ערוך (חושן משפט קד, י):

... כיצד, היו שלשה חובות, של זה ק' {חייב א'}; ושל זה ק"ק {חייב ב'}; ושל זה ש' {חייב ג'}, אם היה כל הנמצא שם ש', נוטלים ק' ק'. וכן אם נמצא שם פחות משי, חולקים בשוה.

כלומר, כאשר לחייב אין די לשלם את כל חובותיו, יש לחלק את נכסיו בין הנושים. יש להעביר לכל אחד מהנושים סכומים שווים, עד שתם הכסף. אם לפני שתם הכסף כוסה החוב לאחד הנושים, תחולק ייתרת הכסף לנושים האחרים, וכן הלאה בסדר זה.

במקרה דנן, החובות הם: לנתבע כפי שהוא הצהיר - 7000 ₪, לתובע לפי הצהרתו - 3,500 ₪, לאח הנתבע לפי הצהרת הנתבע - 1800 ₪.

הנתבע הודה שהוא קיבל \$1000 מבעל החברה, אך אינו זוכר את התאריך המדויק שבו הוא קיבל את הכסף, בית הדין מעריך שהסכום הוא באיזור 3750 ₪ לפי השער היציג המוערך. כיון שכך אם הסכום היה מגיע לבית הדין הוא היה מחלקו שוה בשוה בין שלושת הנושים (אחי הנתבע, הנתבע והתובע).

על פי הסוגיה הנ"ל וע"פ המספרים שהנתבע ציין, ראוי שיתקן את הטעות וישלם 1,250 ש"ח לתובע ו 1,250 לאחיו¹.

מסקנה: ראוי שהנתבע יעביר 1,250 ש"ח לתובע, וסכום זהה לאחיו.

¹ בית הדין אינו קובע את הדברים ביחס לאח, שכן האח לא הופיע בבית הדין, אלא לפי הדברים שעלו בבית הדין כך היה ראוי, ובכל מקרה לא מדובר בחיוב מן הדין.

ו. אגרת בית דין והוצאות

התובע תבע מהנתבע הוצאות ועגמת נפש שנגרמו לו עקב כך שהוא הזמין את הנתבע לבית דין אחר והוא לא הגיע. בית הדין אינו נוהג לפסוק פיצויי עגמת נפש אלא במקרים חריגים, ולדברי התובע עצמו אגרת בית הדין בה הוגשה התביעה אינה רלוונטית לתביעה. לכן תביעה זו נדחת.

בנוסף, התובע תבע את כל אגרת בית הדין דגן מהנתבע.

מדיניות בית הדין כפי שבאה לידי ביטוי בשטר הבוררות, היא לחלק את אגרת בית הדין שוה בשוה בין הצדדים בכל מקרה בו פעלו שני הצדדים באופן סביר. בית הדין אינו מוצא לנכון לסטות ממדיניות זו כאן, לכן הנתבע יעביר לתובע 250 ₪ עבור השתתפות באגרת בית הדין.

ז. החלטה

1. תביעות התובע נדחות במלואן.
2. הנתבע ישלם לתובע 250 ₪ עבור השתתפות באגרת בית הדין תוך 35 יום ממתן פסק הדין.
3. מן הראוי שהנתבע יחלק את ה \$1,000 שקיבל בינו לבין התובע ואחיו של הנתבע באופן שהתובע ואח הנתבע יקבלו כל אחד שלישי מהסכום, ולפי הערכה - 1,250 ₪. אין בכך חובה מדיני אדם, אלא רק כדי לצאת ידי שמים.
4. אין צו נוסף להוצאות.

פסק הדין ניתן ביום שלישי, כ"א בחשוון תשע"ז, 22 בנובמבר 2016

בזאת באנו על החתום

הרב עקיבא כהנא

הרב דניאל מן, אב"ד

הרב עודד מכמן